

DVADESETA SVETSKA NEDELJA DOJENJA!

**Razumeti prošlost -
planirati budućnost**

**SZO i UNICEF ove godine
obeležavaju
dvadesetogodišnjicu
Globalne strategije za
ishranu odojčadi i male
dece**

WABA 2012

www.worldbreastfeedingweek.org

2012 godine Svetska nedelja dojenja obeležava dvadesetogodišnjicu.

Pre dvadeset godina WABA je pokrenula kampanju pod nazivom Svetska nedelja dojenja (SND) kako bi olakšala realizaciju aktivnosti zaštite, promocije i podrške dojenja. Od tada, svake godine, SND skreće pažnju javnosti na različite teme koje su značajne za dojenje.

Ove godine bavimo se napretkom u sprovođenju *Globalne strategije za ishranu odojčadi i male dece*. Ovu strategiju su pre deset godina usvojili Svetska zdravstvena organizacija (SZO) i UNICEF. Njeno efikasno sprovođenje je suštinski važno za povećanje procenta dojene dece, naročito isključivo dojene dece u prvih šest meseci života. Primena strategije takođe je važna za postizanje Milenijumskog cilja razvoja 4 Ujedinjenih nacija (smanjenje smrtnosti dece mlađe od pet godina za dve trećine).

Jessamine C. Sarenco - Philippines

Sunita Katyayan - India

Namatovu Jane - Uganda

Lindsay Calcerano

Neha Khara - India

Paul Carter - UK

CILJEVI SND 2012 SU:

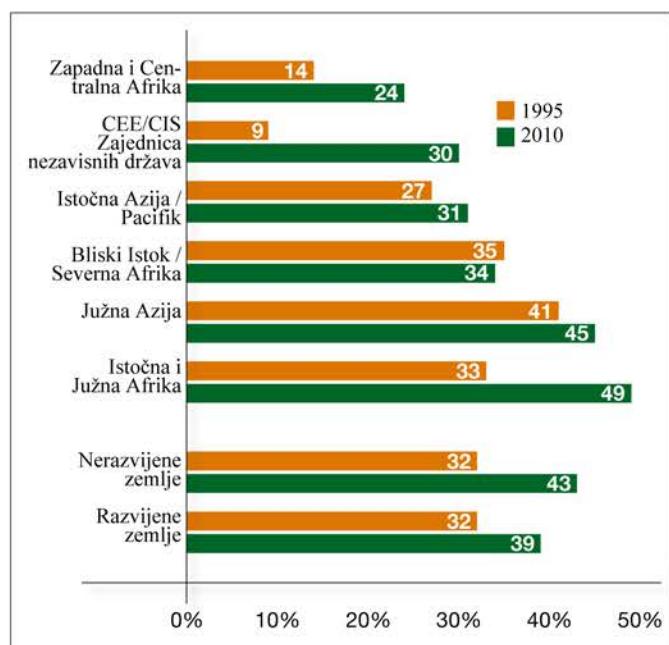
1. Da sumiramo saznanja i dostignuća u vezi sa ishranom odojčadi i male dece iz proteklih dvadeset godina.
2. Da procenimo status implementacije Globalne strategije za ishranu odojčadi i male dece svuda u svetu.
3. Da proslavimo uspehe i dostignuća na nacionalnom nivou, regionalno i globalno. Da prikažemo globalno ono što je urađeno na nacionalnom nivou.
4. Da pozovemo na akciju u cilju popunjavanja preostalih praznina u programima podrške dojenju i ishrani odojčadi i male dece.
5. Da privučemo pažnju javnosti na stanje politike i programa podrške dojenju i ishrane odojčadi i male dece.

VREME JE ZA AKCIJU!

U razvijenim zemljama napredak u povećanju procenta isključivo dojenih beba je skroman - od 32% koliko ih je bilo 1995. do 39% 2010. godine, što daje relativni porast od oko 7%. Prevalenca je porasla u svim regionima iz kojih su nam podaci dostupni, osim na Bliskom Istoku i u Severnoj Africi, a mnoge zemlje su postigle značajan pomak.

U centralnoj i istočnoj Evropi kao i u Zajednici nezavisnih država (CEE/CIS) postignut je značajan pomak. (UNICEF Childinfo.org, januar 2012.)

Grafikon 1. Procenat isključivo dojenih beba u 77 zemalja iz 1995. i 2010. godine.

Analiza je zasnovana na podacima dobijenim iz 77 zemalja. Južna Amerika i Kina su izostavljene zbog nedovoljno podataka.

Izvor: UNICEF-ova baza podataka 2011, MICS, DHS i ostale ankete. http://www.childinfo.org/breastfeeding_progress.html

Stani. Osvrni se. Reaguj.

ISTORIJA AKTIVIZMA ZA PODRŠKU DOJENJU

Ako se osvrnemo ka sedamdesetim godinama prošlog veka, kada je pokret za dojenje zauzeo centralnu ulogu pri razotkrivanju štetnih posledica hranjenja na flašicu, shvatićemo da je široka međunarodna debata doveđa do toga da Svetska zdravstvena skupština 1981. godine usvoji Međunarodni kodeks marketinga zamena za majčino mleko (Kodeks). Devedesetih godina prošlog veka, Svetska zdravstvena organizacija i UNICEF započeli su napore da se usvoji "Innocenti" deklaracija o ishrani odojčadi i male dece (Innocenti Declaration on infant and young child feeding) čija su četiri osnovna cilja:

- Postavljanje nacionalnog koordinatora za dojenje u saradnji sa zdravstvenim vlastima i institucijama
- Obezbeđivanje uslova za implementaciju programa "10 koraka do uspešnog dojenja" u svim ustanovama koje se bave pružanjem nege trudnicama i porodiljama i brinu o

o novorođenčadi (<http://unicef.org/newsline/tensteps.htm>)

- Sprovođenje preporuka Svetske zdravstvene skupštine i principa ustanovljenih Kodeksom
- Usvajanje i primena odgovarajućih propisa koji će zaštititi pravo na dojenje zaposlenih žena

Program "Deset koraka do uspešnog dojenja" inicirao je usvajanje Inicijative: Bolnica-prijatelj beba (BFHI) pa su u narednih 10 godina mnoge zdravstvene ustanove radile na tome da zaista postanu prijatelji beba, a zdravstveni radnici obučavani da zaista pomognu majkama koje doje, kako u bolnici, tako i van nje. (20 godina napretka je dokumentovano od strane UNICEF-a, a dokumentacija je ažurirana od strane CGBI po zahtevu Svetске alijanse za dojenje (WABA). Pogledati Globalni izveštaj o monitoringu Inicijative: Bolnica-prijatelj beba (BFHI), Deo: Dopune i diskusija i zdržane komentare u časopisu Breastfeeding medicine, broj 7, tema br. 4)

Kako bi obezbedili uslove za napredak, SZO i UNICEF su 2002. godine usvojili Globalnu strategiju za ishranu odojčadi i male dece i definisali još 5 ciljeva:

- Razviti i primeniti sveobuhvatnu politiku podrške ishrane odojčadi i male dece.
- Osigurati da zdravstveni i drugi važni sektori promovišu i podržavaju isključivo dojenje u prvih 6 meseci, kao i produženo dojenje do dve godine ili više.
- Promovisati adekvatnu i sa uzrastom usklađenu dohranu, paralelno sa dojenjem
- Pružiti podršku i definisati smernice za ishranu odojčadi i male dece u vanredno teškim situacijama (podhranjenost, mala porođajna težina, hitni slučajevi, HIV infekcija)
- Razmotriti mogućnosti za izmene relevantnih nacionalnih zakonodavstava u cilju njihovog usklađivanja sa Kodeksom

Globalna strategija je takođe detaljno opisala i akcioni plan za ostvarivanje ovih ciljeva kroz politike i programe u zdravstvenim ustanovama i društvu u celini.

PROCENA SPROVOĐENJA GOBALNE STRATEGIJE

Danas, svetska naučna zajednica priznaje vitalnu ulogu dojenja u preživljavanju, rastu i razvoju 136,7 miliona beba koje se svake godine rode u svetu. Razloga za slavlje imamo, ali uprkos svemu, manje od 40% beba uživa u isključivom dojenju u prvih 6 meseci života. Iako je globalna statistika od 1990. godine poboljšana vrlo skromno, u nekim državama su stope napretka veće. To je postignuto kombinacijom različitih mera predviđenih Globalnom strategijom. One se, pre svega, odnose na usaglašavanje nacionalnih zakonodavstava sa Kodeksom, zaštitu zaposlenih majki koja podrazumeva posebne prostorije za dojenje na radnim mestima, obezbeđivanje uslova za rani početak dojenja u porodilištima,

Telma Geovanini - Brazil

Namatovu Jane - Uganda

Gokul Pathak- Nepal

Yupayong Hangchaovanich - Thailand

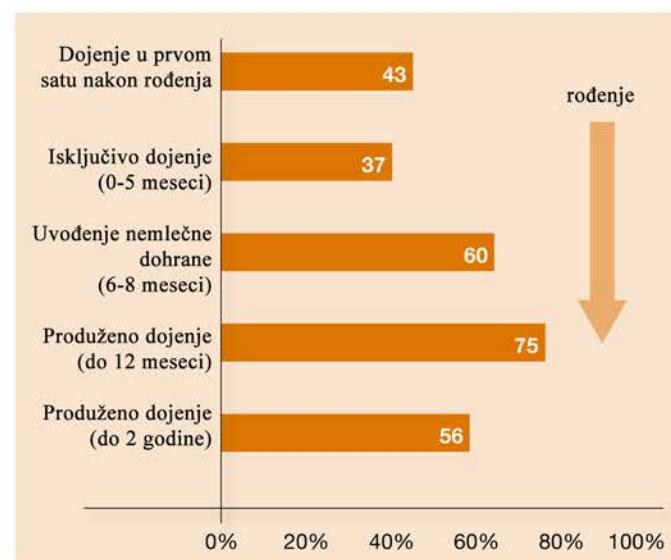
obučavanje zdravstvenih radnika za savetodavni rad u zdravstvenim ustanovama i van njih, postojanje grupa podrške i dobro planiranu promociju dojenja.

Dakle, znamo da su poboljšanja u ishrani odojčadi moguća, a znamo i kako ih je moguće postići. Sada želimo da se ovakve aktivnosti sprovode svuda.

Takođe, još uvek je jako niska stopa ranog početka dojenja, u prvom satu po rođenju (samo 43% beba), ali i blagovremenog uvođenja nemlečne dohrane (60%) uz nastavak dojenja. Nakon 6 meseci taj procenat je 75 do pune godine, a 56 do dve godine.

Pogledajte Grafikon 2. Želimo poboljšanje ove statistike.

Grafikon 2: Kontinuitet načina ishrane – Prosečne svetske vrednosti ključnih indikatora ishrane (2006-2010)

Bazirano na podacima iz 79 zemalja. Cifre pokazuju male razlike kada su u pitanju pol ili materijalno stanje. Podaci za Kinu nisu uključeni, zbog nedostatka informacija. Izvor: UNICEF baza podataka za 2011. godinu iz MICS, DHS i drugih nacionalnih istraživanja.

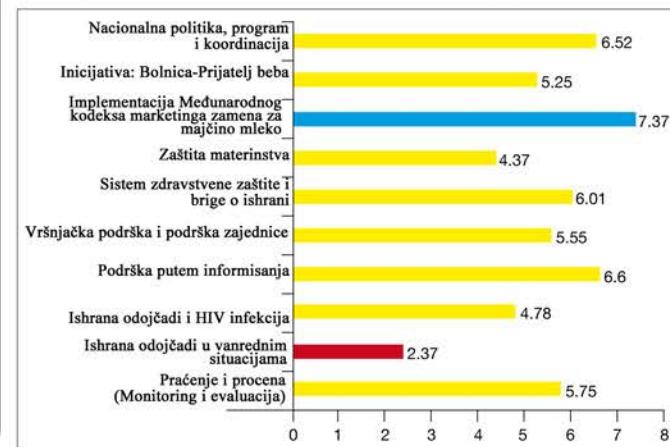
Detaljnije na: http://www.childinfo.org/breastfeeding_status.htm

WBTI INDIKATORI

2005. godine IBFAN, Međunarodna mreža aktivista za dečiju hranu definisala je 10 ključnih oblasti u okviru kojih je potrebno pružati podršku majkama da bi uspešno dojile, a u skladu sa sugestijama SZO iz Globalne strategije. Ovaj mehanizam, poznat pod nazivom Inicijativa: Dojenje-svetski trend (WBTI) razvijen je upravo kako bi se lakše pratila implementacija preporuka Globalne strategije. Zahvaljujući ovoj inicijativi popunjavane su praznine u sprovođenju određenih programa uz istovremeni poziv na akciju za dalje unapređenje mera podrške dojenju. (Detaljnije na : <http://www.worldbreastfeedingtrends.org>).

Inicijativa: Dojenje - svetski trend (WBTI) pratila je sprovođenje državnih politika i programa u 40 zemalja sveta (Grafikon 3.). Uočeno je zaostajanje u više oblasti značajnih za podršku dojenju: Ishrana u vanrednim situacijama i Zaštita materinstva dobili su najniže ocene, kao i podrška majkama koje doje, u zdravstvenim ustanovama i u društvu uopšte, ali i dojenje u kontekstu HIV infekcije. Ove loše ocene govore da majke imaju lošu zaštitu, a malo njih je naučeno kako da uspešno doje. Nacionalnoj politici, usklađivanju i resursima potrebno je posvetiti adekvatnu pažnju. Mnoge zemlje su usvojile Kodeks ili su ga inkorporirale u domaće zakonodavstvo, ali bez adekvatnog sprovođenja. Grafikon 3 pruža prikaz 10 pokazatelja, merenih na skali od 1 do 10. Postignuća su na grafikonu bojena prema WBTI preporuci. Rezultat od 90% predstavlja se zelenom bojom, ali ga nijedna zemljanija postigla. Plavom se označavaju postignuća po indikatorima u rasponu 61-90%, žutom 31-60%, a crvenom bojom postignuća na skali 0-30%.

Grafikon 3: Uporedni prikaz 10 indikatora politika i programa prema proceni WBTI – svaki indikator se ocenjuje od 1 do 10

AKTIVNOSTI NAKON SVETSKE NEDELJE DOJENJA

Svi koji su uključeni u proces praćenja WBTi-ja, svoja saznanja mogu podeliti sa Kancelarijom za koordinaciju (Kontakt: info@ibfanasia.org). Ona će biti objavljena u Globalnom izveštaju WBTi u septembru 2012. godine. Više informacija na WBTi stranici: <http://www.worldbreastfeedingtrends.org/>

Ove informacije će takođe biti objavljene na Svetkoj konferenciji o dojenju 2012. godine koja će se održati od 6. do 9. decembra 2012. godine u Nju Delhiju, Indija. Konferencija se organizuje sa ciljem da utiče na usvajanje međunarodne strategije za jačanje politika i programa podrške ženama u budućnosti. Planirajte dolazak i postanite deo globalne solidarnosti.

Povežite se sa WBTi sekretarijatom: info@ibanasia.org. Učestvujte na Svetkoj konferenciji o dojenju 2012 i pokažite šta Vaša zemlja radi. Počnite sa pripremama SADA! Web link/email za registraciju je <http://www.worldbreastfeedingconference.org/registration>.

BEBAMA JE
POTREBNO
MAMINO,
NE VEŠTAČKO.

SVETSKA KONFERENCIJA
O DOJENJU 2012.

ZAŠTITIMO SVAKU MAJKU KOJA HRANI!

10 oblasti za akciju – Indikatori primene Globalne strategije

Jedan od ciljeva ovogodišnje Svetske nedelje dojenja je sumiranje svega što je urađeno u prethodnih 20 godina u oblasti podrške ishrani odojčadi i male dece (IYCF). U nastavku, dajemo pregled 10 oblasti u kojima je moguće realizovati aktivnosti povezane sa Globalnom strategijom. To su oblasti o kojima biste mogli da dobijete dodatne informacije, ili ste ih već identifikovali kao značajne za svoje aktivnosti, ali biste u okviru ovogodišnje Svetske nedelje dojenje mogli o njima da otvorite nove diskusije. Takođe, pogledajte deo „Resursi za realizaciju aktivnosti“ koji daje dodatne informacije o ovim oblastima.

1 Nacionalna politika, programi i koordinacija

Jedan od ciljeva „Innocenti“ deklaracije (Innocenti Declaration) iz 1990. godine bio je imenovanje Nacionalnog koordinatora za dojenje. Zemlje koje su to učinile, postigle su značajniji napredak i u realizaciji Inicijative: Bolnica-Prijatelj beba. Globalna strategija dalje preporučuje svim zemljama uspostavljanje sveobuhvatne politike podrške ishrane odojčadi i male dece. Zemlje koje je nemaju, teško će znati šta treba da rade Postojanje zvanične nacionalne politike i koordinatora za dojenja obezbeđuje efikasan i siguran korak napred. (Pogledajte i http://www.who.int/nutrition/topics/global_strategy/en/)

2 BFHI-Inicijativa: Bolnica-Prijatelj beba

Ova inicijativa, obezbeđuje implementaciju svih „10 koraka do uspešnog dojenja. (Detaljnije na: <http://www.unicef.org/newsline/tenstps.htm>), ostvaruje drugi cilj „Innocenti“ deklaracije, i poštuje principе Međunarodnog kodeksa marketinga zamena za majčino mleko kroz neprihvatanje donacija proizvoda na bazi adaptiranih formula ili bilo koji oblik njihove promocije. Svi zdravstveni radnici obučavaju se o prednostima dojenja, a rad bolnice se ocenjuje kako bi se obezbedila puna implementacija programa „10 koraka do uspešnog dojenja“. U ovim zdravstvenim ustanovama brine se o majkama i bebama pre, tokom i nakon porođaja na način koji podržava dojenje i daje šansu za uspešno dojenje. 10-ti korak Inicijative: Bolnica, prijatelj beba, predviđa podršku zajednice majkama koje doje i van ovih zdravstvenih ustanova. Procenat dojenih beba veći je među bebama koje su rođene u porodilištima sa statusom „prijatelji beba“ a, kojih je više od 20.000 širom sveta.

3 Kodeks

Zabrinutost zbog štetnih efekata hranjenja na flašicu, agresivan marketing proizvođača zamena za majčino mleko i opšti trend smanjenja broja dojenih beba, motivisali su pokret za dojenje na reakciju. To je rezultiralo usvajanjem Međunarodnog kodeksa marketinga zamena za majčino mleko od strane Svetske zdravstvene skupštine 1981. godine. Cilj Kodeksa su zaštita i promocija dojenja i obezbeđivanje uslova sa sigurnu i adekvatnu ishranu odojčadi kroz ograničavanje reklamiranja zamena za majčino mleko. Naknadnim rezolucijama Svetske zdravstvene skupštine, odredbe Kodeksa su dodatno pojašnjene i ojačane. Rezolucije imaju isti status kao i Međunarodni kodeks marketinga zamena za majčino mleko i predstavljaju njegove sastavne delove. Međutim, i dalje postoji problem sa nedostatkom motivacije i podrškom majkama koje doje u borbi sa agresivnim marketingom zamena za majčino mleko. Vešti sloganii, upečatljive slike, давање besplatnih uzoraka ili atraktivnih poklona koriste se kako bi se i majke i zdravstveni radnici uverili da je hranjenje na flašicu dobro kao i dojenje. I Globalna strategija i „Innocenti“ deklaracija identifikuju potrebu za obuzdavanjem agresivnog marketinga i promocije proizvoda na bazi adaptiranih formula na nacionalnoj osnovi, kroz usvajanje i implementaciju Kodeksa. Međutim, da bismo osetili stvarne efekte, ovo se mora sprovesti u svim zemljama.

4 Zaštita materinstva

Jedan od najčešćih razloga zbog koga majke prekidaju dojenje, jeste povratak na posao. U mnogim zemljama se ulaže puno napora kako bi se propisi o radu izmenili i obezbedili trajanje porodiljskog odsustva koje omogućuje isključivo dojenje do punih 6 meseci bebinog života i istovremeno podršku za nastavak dojenja nakon povratka majke na posao. To podrazumeva, jaslice u okviru kompanije poslodavca, obezbeđivanje prostorije u kojoj bi majka nesmetano

mogla da izmuze svoje mleko ili omogućavanje prava na pauzu u okviru radnog vremena tokom koje bi majka mogla da izade i nahrani svoju bebu. Međunarodna organizacija rada 2000. godine usvojila je konvenciju kojom preporučuje državama da kroz izmenu zakonodavstva obezbede najmanje 14 nedelja plaćenog porodiljskog odsustva. Odsustvo od 26 nedelja ili 6 meseci bilo bi još bolje rešenje, ali postoji bojazan da bi ovakve beneficije za porodilje dovele do diskriminacije mladih žena prilikom zapošljavanja.

5 Sistem zdravstvene zaštite i brige o ishrani

Ova oblast se odnosi na sve zdravstvene radnike, klinike, lekare, usluge bolnica za bolničke i vanbolničke pacijente i službe koje brinu o ishrani majki i beba posle odlaska iz porodilišta. Majke koje se porode u bolnicama koje su "priatelji beba" uglavnom uspešno započnu dojenje, ali da bi nastavile sa isključivim dojenjem u prvih 6 meseci, potrebna im je kvalifikovana podrška od strane babica, savetnica za dojenje, udruženja zdravstvenih radnika ili vršnjačkih savetnica koje su prošle odgovarajuću obuku. Tamo gde je majkama pružena kvalifikovana podrška ili dat odgovarajući savet, sa najmanje 7 kontakata sa stručnim osobama² beleži se porast stope dojene dece. Podrška je potrebna svim majkama kako bi se dojenje odvijalo nesmetano i nije preporučljivo čekati da majka prijavi problem kako bi se počelo sa podrškom.

6 Vršnjačka podrška i pomoć zajednice

Prve grupe vršnjačke podrške (podrška "majka-majci") osnovale su žene u Americi pre više od 50 godina, kada su shvatile da im lekari i ostali zdravstveni radnici ne pružaju potrebnu pomoć da bi uspešno dojile i da jedna drugoj mogu efikasnije pomoći. Ove grupe podrške razgranale su se po celom svetu, rade na razne načine i na različitim mestima. Majke se okupljaju, razmenjuju iskustva i pomažu jedna drugoj u prevazilaženju problema u vezi sa dojenjem.

7 Ishrana odojčadi i HIV

Ranih devedesetih lekari su otkrili da se virus HIV-a može preneti sa majke na bebu i u toku trudnoće i u periodu dojenja. Proteklih 20 godina zdravstvene službe i porodice su se trudile da razreše dilemu o tome koji je najbolji način da majka inficirana HIV-om hrani svoje novorođenče. Istraživanja su pokazala da ako beba isključivo doji, manje su šanse da dođe do infekcije nego u slučajevima u kojima beba i doji i dohranjuje se drugim mlekom, pa je tako izbor pao ili na isključivo dojenje ili na isključivu dohranu formulom, što, u oba slučaja, može, iz različitih razloga, biti teško održivo. Današnji rezultati pokazuju da antiretroviralni lekovi koji se daju majci i bebi mogu značajno smanjiti mogućnost zaraze čak iako beba doji. U mnogim zemljama, posebno onima u kojima se do adaptirane formule

teško dolazi ili je opasno koristiti je, majkama se daju ARV lekovi, ohrabruju se da isključivo doje prvi 6 meseci, kao i da nastave sa dojenjem i dodavanjem čvrste hrane do navršene prve godine, ili sve dok ne budu u mogućnosti da obezbede nutritivno adekvatnu i bezbednu ishranu³.

8 Ishrana odojčadi u vanrednim situacijama

U današnje vreme se broj ljudi (uključujući i ogroman broj beba) izloženih vanrednim uslovima (oružani sukobi, poplave, zemljotresi), znatno uvećao, a od 90-ih godina prošlog veka čak i utrostručio. Često prve pošiljke humanitarne pomoći sadrže flašice i adaptirane formule, iako ih u vanrednim situacijama nije bezbedno koristiti, pa se pre preporučuje pružanje adekvatne podrške majkama da bi nastavile da doje i u takvim uslovima. Zato bi trebalo obezbediti da humanitarni radnici budu obučeni za pružanje osnovne podrške dojiljama, a naročito da pomažu majkama i ženama koje pokušavaju da uspostave relaktaciju. Danas se sve zemlje ohrabruju da usvoje nacionalne planove aktivnosti u vanrednim situacijama, u okviru kojih bi na raspolaganju imale i određen broj savetnika, koji bi pomagali humanitarnim radnicima u zbrinjavanju beba.

9 Podrška putem informisanja

Da bi majke bile u stanju da izaberu dojenje kao način ishrane za svoje dete, od vitalnog je značaja da dobiju dovoljno ispravnih i odgovarajućih informacija. Zato je potrebno da grupe koje se bave podrškom, zaštitom i promocijom dojenja obezbedjuju ispravne podatke, edukuju, komuniciraju na temu dojenja, istovremeno razvijajući odgovarajuće načine da to primenjuju u praksi. Najznačajniju ulogu u ovome bi trebalo da ima državna IEC (Information, Education and Communication) strategija, posebno u slučajevima nepovoljnog uticaja industrije zamena za majčino mleko, ili ustaljenih kulturno-loških i tradicionalnih običaja koji mogu uticati na odluke o dojenju. Sveobuhvatne IEC strategije koriste širok spektar medija kako bi prenele koncizne, postojane, odgovarajuće i motivišuće poruke ciljnim grupama na nacionalnom nivou, nivou zajednice i porodice.

10 Praćenje i procena (Monitoring i evaluacija)

Svi zdravstveni programi bi trebalo da budu praćeni i procenjivani, kako bi se mogao oceniti njihov učinak i kako bi se, ukoliko je potrebno, unapredovali. Ako ste zdravstveni radnik, mogli biste da pokušate da ocenite da li se aktivnosti, koje se odnose na napred navedene oblasti, evidentiraju u okviru praćenja i procene, kao npr. da li majke dobijaju savete o dojenju, te da li je to i registrovano negde u kartonu pacijentkinje.

**Više ideja o primeni Globalne strategije možete pronaći na sajtu Svetske nedelje dojenja 2012.
<http://worldbreastfeedingweek.org/>**

² Britton et al, Cochrane Review 2009. 'Support for Breastfeeding Mothers (Review)'. Videti na: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/14651858.CD001141.pub3/pdf/standard> (Dodato 15. juna 2012).

³ WHO Guidelines on HIV and infant feeding 2010. Videti na: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/documents/9789241599535/en/ (Dodato 15. juna 2012.)

RESURSI ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI:

1. Za informacije o Nacionalnoj politici, programima i koordinaciji, pogledajte SZO/UNICEF "Vodič za planiranje implementacije Globalne strategije za ishranu odojčadi i male dece" (Planning guide for national implementation of the global strategy for infant and young child feeding) na:
<http://www.who.int/nutrition/publications/infantfeeding/9789241595193/en/index.html>
2. Ukoliko su u pitanju vanredne situacije, pogledajte materijale Mreže za ishranu u vanrednim situacijama (ENN). Internet stranica: <http://www.ennonline.net/>, a odnosi se na "Vodič za korišćenje namirnica za specijalan način ishrane" (Operational Guidance on the use of Special Nutritional Products). Takođe pogledajte i dva modela za obuku humanitarnih radnika na: <http://www.ennonline.net/htpversion2>
3. Ukoliko je Vaš najveći problem adekvatna zaštita majčinstva, informišite se ovde:
 - Kampanja Svetske alijanse za dojenje "Za zaštitu majčinstva" (WABA's MP) materijal. Pogledajte: <http://www.waba.org.my/whatwedo/womenandwork/mpckit.htm>
 - Medunarodna organizacija rada (ILO). Paket mera za zaštitu majki. "Od želje do stvarnosti za sve", ILO 2012. Vidi: <http://mprp.ilo.org/pages/en/index.html>
 - Medunarodna organizacija rada (ILO). Majčinstvo i posao: Revizija nacionalnog zakonodavstva. Iz ILO Baza podataka o uslovima rada i zapošljavanja. Drugo izdanje, 2012. Videti: http://www.ilo.org/wcms5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_124442.pdf
4. Ako Vaša zajednica nema kvalifikovanih savetnika i podršku za majke pogledajte:
 - SZO/UNICEF-ovo Savetovalište za dojenje; Obuka (preradena verzija uskoro dostupna od SZO-a) korisna za babice i ostale zdravstvene radnike. Videti: http://www.who.int/maternal_child_adolescent/documents/who_cdr_93_3/en/
 - UNICEF-ovo savetovalište za ishranu odojčadi i male dece, posebno je pogodan za zdravstvene radnike u domovima zdravlja. Zasniva se na obuci savetnika za dojenje. See: http://www.unicef.org/nutrition/index_58362.html
 - BPNI/IBFAN Azija - Obuka za Savetnike za ishranu odojčadi i male dece. Obuka 4 u 1 koja se suočava sa problemima dojenja, dohrane, HIV-a i praćenje rasta. Ovo je program za kompletan obuku specijalnih savetnika i razvoj programa savetovanja unutar porodice i društva. Obuka se vrši pomoću priručnika, vizuelnih pomagala i komunikacijskih vodiča. Videti: <http://www.bnpi.org/training.html>
5. Ukoliko u Vojevini radi preovladavanje problem HIV-a uz manjak podrške ženama, onda pogledajte relevantnu dokumentaciju SZO-a.
 - "Vodič SZO-a za ishranu zaraženih HIV-om i ishranu odojčadi zaražene HIV-om, kao i dokaz o evidenciji". Dostupno na: http://www.who.int/child_adolescent_health/documents/9789241599535/en/index.html
 - UNAIDS 2011, Odrobojanje do nule: Globalan plan eliminacije novih infekcija HIV-om kod dece, do 2015 godine i održavanje u životu njihovih majki, 2011-2015. Videti: http://www.unaids.org/en/media/unaidss/contentassets/documents/unaidspublication/2011/20110609_JC2137_Global-Plan-Elimination-HIV-Children_en.pdf
 - SZO 2012 Ažuriranje programa; Korišćenje antiretrovirusnih lekova za tretiranje trudnice radi prevencije HIV infekcije, rezime, April 2012. Dostupno na: http://whqlibdoc.who.int/hq/2012/WHO_HIV_2012.8_eng.pdf
6. Za informacije o Inicijativi "Bolnica-prijatelj beba" (uključujući alate za procenu, Četvrti deo materijala "Bolnica-prijatelj beba-BFHI")
 - SZO-ovodeljak o ishrani u inicijativi "Bolnica-prijatelj beba". Vidi: <http://www.who.int/nutrition/topics/bfhi/en/>
 - Inicijativa Bolnica-prijatelj beba deo 4: Samoocenjivanje bolnica i monitoring.(Inicijativa Bolnica-prijatelj beba: Preradena, ažurirana i produžena za integriranu negu). Dostupno na: http://www.who.int/nutrition/publications/infantfeeding/9789241594998_s4/en/index.html
 - Spisak publikacija SZO-a o ishrani odojčadi i male dece. Videti na: <http://www.who.int/nutrition/publications/infantfeeding/en/index.html>
 - UNICEF, Inicijativa Bolnica-prijatelj beba. Pogledati: http://www.unicef.org/nutrition/index_24806.html
7. Ukoliko je Vaš najveći problem poštovanje Kodeksa, onda pogledajte sledeće:
 - Zaštita zdravlja odojčadi - priručnik za zdravstvene radnike o Međunarodnom kodeksu marketinga zamena za majčino mleko, jedanaesto izdanje, dostupno na: IBFAN/ICDC PO Box 19 10700 Penang Malaysia. Kontakt: ibfanpg@tm.net.my
 - Status Kodeksa u zemljama u 2011 (Prikazuje kako je Kodeks implementiran u 196 zemalja). Videti: <http://www.ibfan.org/code-publications.html>
 - Kršići pravila, rastezati pravila 2010 (Izvestaji o kršenju Kodeksa). Dostupno na: <http://ibfan.org/icdc/>
 - INFAC Osnovni kanadski Kodeksi 1, 2 i 3. Videti: <http://www.infactcanada.ca/mall/code-essentials.asp>
 - Alati za monitoring: Dostupno na: <http://www.ibfan.org/code-publications.html>
 - 21 opasnost od adaptiranog mleka, videti na: <http://www.waba.org.my/whatwedo/advocacy/pdf/21dangers.pdf>

P R I Z N A N J A

WABA želi da zahvali svima koji su učestvovali u izradi finalne verzije Akcionog plana SND: Felicity Savage, Loudres Fidalgo, Audrey Naylor, Marta Trejos, Amal Omer-Salim, Pamela Morrison, Jennifer Mourin, Arun Gupta u BPNI/IBFAN Azijiskom timu, takođe i Sarah Amin. Takođe, želimo da zahvalimo i ostalima koji su učestvovali u razradi prvočitnog nacrta: Annelies Allain, Asha Benakappa, Johanna Bergerman, Rae Davies, Els Flies, Joy Heads, Hiroko Hongo, Miriam H Labbok, Rebecca Magalhaes, Pushpa Pandam, Elien Rouw, and Tomoko Seo. Designed by: C-Square Sdn Bhd.

Sastavila: Jennifer Mourin. Štampa: JUTAPRINT, Penang.

Svetska alijansa za dojenje (WABA) je globalna mreža organizacija i pojedinaca koji se bave zaštitom, promocijom i podrškom dojenju širom sveta. WABA radi po principima „Innocenti“ Deklaracije "Deset linkova za brigu o budućnost" i Globalne strategije za ishranu odojčadi i male dece. WABA-ini trenutni saradnici su sve glavne međunarodne organizacije koje se bave dojenjem: Academy for Breastfeeding Medicine (ABM), International Baby Food Action Network (IBFAN), International Lactation Consultant Association (ILCA), La Leche League International (LLL) i Wellstart International (WI). WABA ima konsultativan status pri UNICEF-u i specijalni konsultativni status sa Pri Ekonomskom-socijalnom savetu Ujedjenih Nacija (ECOSOC).

Zaključci iz Australije, Velike Britanije i SAD

• Nacionalni pregled Australije o ishrani odojčadi iz 2010 (The 2010 Australian National Infant Feeding Survey) je prvi specijalizovani pregled načina ishrane odojčadi u Australiji. Pregled takođe sadrži informacije o pozitivnim stavovima, ali i problemima koji se javljaju tokom dojenja. Izvor: Australijski institut za zdravlje i socijalnu zaštitu, AIHW 2011. Nacionalni pregled Australije o ishrani odojčadi iz 2010: pokazatelj rezultata. (Cat. no. PHE 156. Canberra: AIHW). Više informacija na: <http://www.aihw.gov.au/publication-detail/?id=10737420927&tabc=2>

• Nacionalni pregled Velike Britanije o ishrani odojčadi iz 2010, osma u nizu nacionalnih anketa koje se sprovode svakih pet godina od 1975, u ime četiri zdravstvena centra u Velikoj Britaniji. Ovaj poslednji pregled je rađen po nalogu Informativnog centra za zdravstvo i socijalnu zaštitu (NHS IC). Završna faza istraživanja je trenutno u toku i potpun izveštaj se očekuje u letu 2012. Izvor: Nacionalna služba zdravstvene zaštite (NHS) Informativnog centra za zdravstvo i socijalnu zaštitu (NHS IC). Pregled ishrane odojčadi iz 2010: Rezultati, datum objave: 21. jun 2012. Više na: <http://www.ic.nhs.uk/pubs/infantfeeding10>

• Pisani izveštaj o dojenju - SAD, 2011. Centar za kontrolu bolesti i prevenciju (CDC) pisani izveštaj o dojenju, sumira rezultate iz zasebnih država kako bi se dobila celokupna slika o tome kako u praksi izgleda dojenje u SAD. Nakon objavljinjanja prvog izveštaja 2007., javljaju se mala poboljšanja, naročito u vezi sa tromesečnim i šestomesecnim isključivim dojenjem, odnosno procenat je porastao za nekih 4 do 5%. Izvor: Centers for Disease Control and Prevention (CDC) Breastfeeding Report Card-United States, 2011. Više informacija na: <http://www.cdc.gov/breastfeeding/data/reportcard.htm>

Kontakt informacije za Srbiju:

UDRUŽENJE RODITELJ

Beograd-Zemun, Glavna 18, TC Zemunikum, lokal broj 44
Telefon: +381 11 3165 376
Fax: +381 11 3165 375
www.roditelj.org
E-mail: info@roditelj.org

WABA ne prihvata sponzorstva bilo koje kompanije koja proizvodi zamene za majčino mleko, prateću opremu i dohranu. WABA podržiće sve učešnike Svetske nedelje dojenja da poštuju i prate ove etičke stavove.

Koordinacioni i distributivni centri SND

GLAVNI KOORDINATOR: WABA Secretariat

P O Box 1200, 10850 Penang, Malaysia
Fax: 60-4-657 2655, waba@waba.org.my
www.waba.org.my
www.worldbreastfeedingweek.org

AFRIKA

IBFAN Africa
P O Box 781, Mbabane, Swaziland
Fax: 268-40 40546, ibfanswd@realnet.co.sz

IBFAN Afrique

Cite Ouaga 2000, 01 BP 1776,
Ouagadougou 01, Burkina Faso
Fax: 226-50-374163, ibfanfan@fasonet.bf

AZIJA

WABA Secretariat (See address above)

South Asia Breastfeeding
Promotion Network of India (BPNI)
BP-33, Pitampura, Delhi 110 034, India
Fax: 91-11-2734 3606, bpni.india@gmail.com

EVROPA

Baby Milk Action
34 Trumpington Street, Cambridge
CB2 1QY, UK Fax: 44-1223-464 417
info@babymilkaction.org

Association IPA

Centre Hospitalier Lyon Sud – Maternité,
165 chemin du Grand Revoyet,
69310 Pierre Bénite, France
www.info-allaitement.org

IBFAN-GIFA

Avenue de la Paix 11, 1202 Geneva,
Switzerland
Fax: 41-22-798 4443, info@gifa.org

Aktionsgruppe

Babynahrung Ev (AGB)
Untere Maschstrasse 21
D-37073 Göttingen, Germany
Fax: 49-551-531 035, info@babynahrung.org

JUŽNA AMERIKA CEFEMINA

Apartado 5355, 1000 San Jose, Costa Rica
Fax: 506-224 3986, cefemina@racsa.co.cr

CEPREN

Av. Pardo, 1335 Of.301-302, Lima-18 Peru
Fax: 51-1 241 6205
cepren@amauta.rcp.net.pe

IBFAN Brasil

Rua Carlos Gomes, 1513, Sala
02 Jd. Carlos Gomes
Jundiaí-SP-Brasil.
CEP: 13215-021
Fax: (11) 4522 5658

SEVERNA AMERIKA LLL International

957 N. Plum Grove Road
Schaumburg, IL 60173-4808, USA
Fax: 847-969 0460
llhq@lli.org • www.llli.org

INFAC Canada

520 Colborne Street, London, Ontario,
Canada, N6B 2T5
Fax: 1-416-591 9355
info@infactcanada.ca
www.infactcanada.ca

PACIFIK

Australian Breastfeeding
Association (ABA)
P O Box 4000, Glen Iris, VIC 3146, Australia
Fax: 61-3-9885 0866
info@breastfeeding.asn.au
www.breastfeeding.asn.au

Development Officer PINDA

c/o Christine Quested
Nutrition Centre Health Department
Private Mail Bag, Apia, Western Samoa
Fax: 685-218 70
christineQ@health.gov.ws